

Tukipalveluiden ja oppimisympäristöjen arviointi
Seinäjoen kaupungin opetustoimi
perusopetus 23.10.–1.11.2006

Arviointiraportti

Seinäjoen kaupungissa toteutettiin yhteistyössä Edufin Oy:n kanssa loka-marraskuun vaihteessa 2006 perusopetuksen tukipalveluita ja koulujen oppimisympäristöä koskeva arviointikysely. Tukipalveluita koskevaan osioon vastasivat opetushenkilöstö ja rehtorit. Oppimisympäristöä koskevaan osioon vastasivat lisäksi oppilaat vuosiluokilta 4-9.

Tukipalvelut

Keväällä 2006 useissa koulujen rehtoreiden laatimissa lukuvuotta 2005–2006 koskevissa arviointiraporteissa ilmeni tyytymättömyyttä koskien joitakin koulujen tukipalveluita. Asian tarkempaa selvittämistä varten toteutettiin syksyllä 2006 tukipalveluita koskeva kysely.

Kyselyn kysymykset olivat seuraavanlaiset:

1	Miten hyvin oppilashuoltotyö toimii koulussanne?
2	Minkälaiseksi arvioit oppilashuoltotyön vaikutuksen koulutyön turvallisuuteen ja säännöllisyyteen?
3	Miten akuuttien sairastapausten hoito sekä kouluterveydenhuollon rutiinitarkastukset toimivat koulun näkökulmasta?
4	Miten riittäviä ovat koulupsykologipalvelut?
5	Miten riittäviä oppilaiden kuraattoripalvelut koulussanne ovat?
6	Miten riittäviä ovat siivouspalvelut koulussanne?
7	Miten hyvin koulullanne on tarvittaessa käytettävissä lisäresurssia opetusjärjestelyissä (esim. tukiopetus)?
8	Miten joustavia koulukuljetuspalvelut ovat koulun tarpeiden kannalta?
9	Miten viihtyisiksi ja toimintakuntoiseksi arvioit koulun tilat ja irtaimiston?
10	Miten hyvin toimivat ruokahuoltopalvelut?
11	Miten kiireettömästi koulun lounas on nautittavissa?
12	Miten koulusihteeripalvelut toimivat ottaen huomioon koulun koko?

Kyselyn asteikko oli 1-5 (1=heikko, 3=hyvä, 5=erinomainen). Koulujen yhteistuloksen osalta alle tyydyttävän jäi 4. *koulupsykologipalveluiden riittävyys* sekä rehtoreilla (1,68) että opettajilla (1,88). Alle hyvän jäivät molemmilla 6. *siivouspalveluiden riittävyys*: rehtoreilla 2,75 ja opettajilla 2,91. Lisäksi rehtoreiden arvioinnissa 9. *koulun tilojen viihtyisyys ja toimintakuntoisuus* jäi tyydyttävälle tasolle, 2.88.

Opettajilla puolestaan 11. *lounaan kiireettömyys* jää tyydyttävälle tasolle, 2.68. Koulun lounasta ei pidä kiireettömänä 12 koulua. Rehtoreiden käsitys poikkeaa tästä kokonaisuutena selvästi yltäen jo hyvän keskivaiheille, 3.50. Kohdan 10. *ruokahuoltopalveluiden toimivuuden* osalta viisi koulua jää tyydyttävän tason puolelle. Yhdessäkään näistä ei ole valmistuskeittiötä. Valmistuskeittiöiden osalta tulokset liikkuvatkin välillä 3.75 – 3.94. Osa jakelukeittiön sisältävistä kouluista arvioi

kuitenkin ruokahuoltopalvelut tasokkaaksi. Tähän saattaa vaikuttaa muun muassa ruoan kuljetusmatkat ja asennekasvatus.

Tukipalveluiden osalta kokonaisuus jäi tyydyttävälle tasolle (<3) kolmessa koulussa. Koulupsykologipalveluiden osalta on kautta linjan tulkittavissa heikko taso. Kyselyn tulokset jäävät kymmenen koulun osalta alle tyydyttävän (< 2) tason, kun mukana kyselyssä on 14 koulua (yksi ”otoskouluista” viiden pienen koulun yhteisotos).

Tukipalveluista löytyi myös hyvää. Kautta linjan hyviä arvioita saivat oppilashuoltotyön toimivuus ja sen vaikutus koulutyön turvallisuuteen sekä säännöllisyyteen. Myös kouluterveydenhuoltoa pidetään pääosin toimivana. Lisäksi koulukuraattoripalveluihin ollaan pääosin tyytyväisiä. Osa koulutiloista sai hyvän tuloksen, mutta vaihteluväli on suuri, 1.40 – 4.10. Tuloksiin vaikuttaa, miten koulujen perusparantaminen on kussakin koulussa edennyt.

Toimenpiteet koskien tukipalveluita

Tiettyjen tukipalveluiden (siivouspalvelut, ruokahuoltopalvelut) osalta on aloitettava tarkemmat keskustelut niistä vastaavien tulosalueiden vastuuhenkilöiden kanssa. Lisäksi on mietittävä, millä toimenpiteillä lounaan kiireettömyyttä voitaisiin lisätä.

Koulupsykologipalveluita on jo kehitetty parempaan suuntaan. Oppilaiden testauksia hankitaan ostopalveluna yksityiseltä palvelujen tarjoajalta. Jatkossa myös terveystyön mahdollisuudet ottaa perusopetuksen oppilaita psykologipalveluiden piiriin ovat paranemassa. Perheneuvola ottaa oppilaita mahdollisuuksiensa mukaan.

Koulujen perusparantaminen etenee suunnitelman mukaan, vaikka aikataulusta on jouduttu joustamaan. Jatkossa paranee myös ulkoinen kouluviihtyvyyt, kun koulupiha liitetään mukaan perusparannusohjelmaan.

Oppimisympäristö

Oppimisympäristöä koskevat kysymykset olivat seuraavanlaiset:

1	Miten hyvin koulun opetusmateriaali- ja välineet ovat ajan tasalla?
2	Miten viihtyisäksi arvoit koulun ulkoisilta puitteiltaan?
3	Miten laajasti koulu hyödyntää lähellä olevia oppimisympäristöjä (esim. luonto, kentät, julkiset tilat ym.)?
4	Millaiset ovat mahdollisuudet käyttää sähköisiä oppimisympäristöjä?

Opetusvälineet ja – materiaalit (1.) ovat kolmea koulua lukuun ottamatta henkilöstön mielestä vähintään hyvällä tasolla (> 3). Oppilaiden arvioissa materiaalit ja välineet ovat hyvällä tasolla vaihteluväli ollessa 3.11–4.09.

Ulkoisilta puitteiltaan (2.) kolme koulua jää henkilöstön käsityksen mukaan alle tyydyttävän ja kolme koulua alle hyvän tason. Oppilailla alle tyydyttävän tason olevia kouluja ei ole, mutta alle hyvän jää kuitenkin neljä koulua.

Kouluilla on suhteellisen hyvät mahdollisuudet lähellä olevien oppimisympäristöjen hyödyntämiseen. Kaikkien koulujen oppilaat antavat vähintään hyvän arvosanan niille, mutta henkilöstön arvioinnissa kaksi koulua jää alle hyvän tason.

Sähköisten oppimisympäristöjen käyttömahdollisuus jää oppilaiden mielestä alle hyvän tason kolmessa koulussa. . Henkilöstön mukaan alle tyydyttävän jää yksi koulu, ja alle hyvän neljä koulua.

Kokonaistulos osoittaa, että neljässä koulussa tulos jää alle hyvän sen henkilöstön käsityksen mukaan. Oppilaat ovat oppimisympäristöön suhteellisen tyytyväisiä, sillä ainoastaan yhdessä koulussa jää arvio alle hyvän tason, ja sekin niukasti. Tosin oppimisympäristökyselyn jokin osa-alue saattaa olla kuitenkin niin omaa luokkaansa, että se nostaa koulun kokonaistulosta.

Toimenpiteet koskien oppimisympäristöjä

Erikseen on syytä todeta, että kyselyn suorittamisen jälkeen perusparannuksen alla olevissa kouluissa tilanne on oleellisesti muuttunut, kun ne on kyselyn jälkeen saatu koulukäyttöön. Näillä asioilla on luonnollinen vaikutus tuloksiin.

Koulujen ulkoisia puitteita saadaan kuntoon sen mukaan kuin perusparannusohjelma etenee. Kysely osoittaa perusparannuksen olevan tärkeä asia monen koulun oppimisympäristön ajanmukaistamiseksi. Myös sähköiset oppimisympäristöt kehittyvät pääasiassa perusparannuksen yhteydessä. Tavoitteeksi tulisi ottaa verkko-yhteyden luominen jokaiseen opetusluokkaan. Vain näin runsas opetusohjelmien määrä voidaan ottaa aidosti käyttöön.

Koulupihojen kehittäminen osana perusparannusta on myös tärkeä asia, kuten ja tukipalveluita koskevassa osiossa todettiin. Parhaimmillaan koulun piha on toimiva lähiliikunta-alue ja lisää myös kouluviihtyvyyttä.

Eniten oppimisympäristöjen osalta askarruttaa henkilöstön näkemys opetusmateriaalin ja –välineiden ajantasaisuudesta vaihteluvälin ollessa 2.29 – 3.80. Opetushenkilöstön näkemyksen keskiarvotulos on 3.24. Ilmeisesti koulujen käyttövaroissa on kehittämistä. Opetussuunnitelmien valtakunnallinen uudistuminen vuodesta 2004 alkaen siten, että 1.8.2006 uudet opetussuunnitelmat on pitänyt ottaa käyttöön perusopetuksen vuosiluokilla 1-9, on aiheuttanut myös paineita opetusmateriaalin uusimiseen.

14.2.2007

Jari Jaskari
opetustoimenjohtaja